

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

OPONENTSKÝ POSUDEK vysokoškolské kvalifikační práce

Program: Magisterský
Obor: Taneční věda
Jméno studenta: KOLAČKOVSKÁ, Laura
Název práce: *Možnosti sémiotické analýzy na příklade párových ludových tancov na Slovensku. K premenám genderových rolí*
Vedoucí práce: doc. Mgr. Daniela STAVĚLOVÁ, CSc.
Oponent práce: prof. Mgr. Dorota GREMLICOVÁ, Ph.D.

Text posudku:

Volba tématu

Téma diplomové práce Laury Kolačkovské vychází z odborných zájmů autory, poskytlo jí možnost uplatnit své specifické kompetence a zvnějšku interpretovat jevy, s nimiž pracuje jako insider. Zároveň se jedná o téma, které je originální z pohledu taneční vědy jako takové, rozšiřuje dosavadní poznání, ověřuje funkčnost zvolených přístupů pro studium tance a jeho komunikačních, symbolických významů v lidské kultuře na konkrétním tanečním materiálu.

Formulace cílů práce, splnění cílů práce

Záměr práce je dobře formulován a je obsahově přiměřeně naplněn. V hlavních parametrech jsou cíle práce naplněny.

Volba metodiky zpracování

Autorka promyšleně formulovala metodiku práce s jednotlivými příklady tanců, postup analýzy a interpretace tanečních jevů i kulturního a společenského kontextu. U jednotlivých zkoumaných tanečních forem si stanovila okruhy parametrů, které postihuje a analyzuje, vědomě pracuje se zdroji, jejich charakteristikou, kriticky zhodnocuje jejich výpovědní potenciál. Přiměřeně a s oporou v soudobých antropologických koncepcích tematizuje vlastní pozici ve výzkumu a využívá principů autoetnografie. Opírá se o adekvátní teoretické přístupy a koncepty, které v úvodní části jmenuje; jejich charakteristika a především formulace jejich konkrétní „aplikace“ ve vlastním výzkumu však nejde do větší hloubky (např. Peirceovy pojmy index, ikon a symbol nebo Barthesův mýtus jsou nejasné, vztahy hledisek gender na tanec je jen zmíněno v podobě publikací bez postižení konkrétního aplikování na taneční jevy, chybí vysvětlení pojmů elicítace nebo diskurzivní analýza). Není explicitně postiženo, jak bude autorka s teoretickými východisky pracovat, jak je bude aplikovat na vlastní materiál, v jakém vztahu jsou k nim pojmy, které sama

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

používá (např. kompetence). Zvláště zřetelné je to u klíčového pojmu (taneční motiv, s nímž pracuje v analýze tanců, ale jehož vazba k teoretickým konceptům v analytických přístupech Giurchescu/Kröschlové a Keappler není vyjasněna.

Obsah práce

Obsahové těžiště diplomové práce spočívá v centrální kapitole, která přibližuje analýzu čtyř tanečních forem z konkrétních lokalit Slovenska: čardáš z Pozdišovců, krucena z Raslavic, prostá ze Zuberce a obrtak z Oravskej Polhory. V ní autorka shromáždila množství informací týkajících se kontextu, historického, kulturního i specificky tanečního daných lokalit, charakterizovala zvolenou taneční formu na základě dostupných zdrojů a analyzovala vybrané filmové záznamy provedení tanců s akcentem na jejich participační aspekt. Identifikované vlastnosti tanečního projevu se potom snažila vztáhnout ke kulturnímu kontextu, pochopit jejich symbolickou komunikační rovinu a její případné proměny především z genderových hledisek, konkrétně manifestace mužských a ženských rolí.

V některých bodech jsou autorčiny postřehy a závěry neúplné nebo diskutabilní, nedomyšlí jevy, kterých si povšimla, do dalších možných detailů, přesto však má práce nesporný obsahový přínos, spočívající především v tom, že se snaží vyvozovat hledané jevy z tance samého, z jeho pohybových vlastností, jednání tančících při tanci. Jedná se spíše o nevyužití naznačeného potenciálu: např. z teoretického východiska Nahachewského participačně-přezentačního modelu by bylo přiměřené aplikovat také jeho charakteristiku participačního modu skrze uplatnění mikrokomunikace mezi tančícími pomocí drobných pohybů (zvaní k tanci, v průběhu tance) v kontrastu ke komunikaci „na dálku“ typické pro prezentační mody tance (efektní „velké“ pohyby). Dále např. v případě obrtaku přinejmenším jeden filmový záznam zachycuje ještě jednu taneční situaci, kterou autorka pomíjí, totiž ustupování páru, když uvolňuje místo před muzikanty druhé mu páru, aby si mohl „zadat“ svoji píseň. Toto jednání jednoznačně ovlivňuje strukturu taneční formy a zároveň možná zrcadlí jednu ze symbolických rovin tohoto tance jako „hry“, „soutěžení“ mezi tančícími páry. Podobně se v analýze dají najít další podněty k akademické debatě, k domyšlení, inspirace pro úsilí o detailnější a přesnější postižení symbolických poselství zprostředkovaných tancem a jejich proměn.

Práce s prameny a zdroji informací (citace, odkazy a poznámky)

Autorka pracuje v textu přiměřeně se zdroji, odkazy na ně a s poznámkovým aparátem.

Struktura a formální úprava práce

Text má přiměřenou a přehlednou strukturu i formální úpravu (včetně přehledných tabulek k jednotlivým tancům), dobře se v něm orientuje. Vlastní text je doplněn vhodně vybranou obrazovou přílohou. Jednotlivé strukturální části mají odpovídající obsah, jen Závěr nenaplnuje zcela svou funkci, nepřináší nové informace např. v podobě zobecnění „výsledků“ předchozích částí, místo toho spíše (a někdy doslova) opakuje již řečené.

AMU = DAMU + FAMU + HAMU

Stylistická úroveň textu a přesvědčivost argumentace

Text práce je jasný a srozumitelně formulovaný, jen místy se objevují nedostatky zřejmě spíš z nepozornosti v podobě chybějících slov, špatných pádů a vazeb ve větě apod. Někdy volí autorka strohá jednoznačná konstatování v situaci, kdy by bylo vhodné úvahu rozvést, vysvětlit, což by přispělo k přesvědčivosti argumentace (např. úvaha o spojitosti mezi prožitkem tzv. flow a přítomností či nepřítomností předzpěvu v případě čardáše se zdá být „na vodě“, nejasné je tvrzení v poslední větě na s. 60 podobně jako formulace týkající se gest rukou ve třetím odstavci na s. 58 apod.).

Jazyková úroveň textu (gramatika, pravopis)

Vzhledem k tomu, že je práce ve slovenštině, nejsem zcela kompetentní posoudit gramatickou stránku textu, postřehla jsem v něm některé chyby v psaní čárek, místy se objevují zjevné omyly v konkrétních údajích (data, číselné údaje), ale nejedná se o nedostatky znehodnocující text jako celek.

Aktuálnost a odborný přínos práce

Diplomová práce Laury Kolačkové je osobitým příspěvkem ve spektru choreologické literatury, její hodnotu spatřuji především v jejím zakotvení v materii tance, v jeho pohybové povaze jako takové, v úsilí interpretovat ho jako symbolickou formu prostřednictvím soudobých teoretických hledisek na základě identifikovaných pohybových charakteristik a způsobů tanečního jednání. Přes to, že v některých aspektech by práce mohla být přesnější, prohloubenější, více provázat empirická a teoretická hlediska, dokládá odborný potenciál autorky, její orientaci v problematice a dispoziční schopnosti pro samostatnou vědeckou činnost v oboru taneční vědy. Práci doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Vysvětlete pojem motiv ve svém pojetí využitím při analýze zkoumaných tanců a vztáhněte ho k pojmům v modelech analýzy tance podle Giurchescu/Kröschlové a Kaeppler

Celkové hodnocení (pouze oponent)

Práci k obhajobě: **doporučuji**

Navrhuji hodnocení: **A**

Podpis hodnotitele:

Datum: 8. 9. 2021

Prof. Mgr. Dorota Gremlicová, Ph.D.